

BÖLCS DIÁKOK

15. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

SZABADSÁG

I. FELADATLAP

CSAPAT NEVE:

IRÁNYÍTÓ TANÁR:

CSAPATTAGOK:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ:

2024. december 17.

FELADATSOR

Tavasszal és nyáron hatvan óra volt a heti munkaidő, aztán augusztusban Napóleon bejelentette, hogy ezentúl vasárnap délutánonként is dolgozni kell. Ez a munka szigorúan önkéntes volt, de aki kihúzta magát belőle, annak felére csökkentették a fejadagját. Ennek ellenére szükségesnek bizonyult némely munkák elhagyása.

A termés valamivel gyöngébb lett, mint az előző évi, két tábla pedig, amelyet nyár elején kellett volna beültetni répával, parlagon maradt, mert nem fejezték be idejében a szántást. Előre látható volt, hogy a következő tél nehezebb lesz.

A szélmalom építése váratlan nehézségekkel járt. A gazdaságban volt egy jó mészköbánya, és homokot meg cementet is bőségesen találtak, így minden anyag kéznél volt az építkezéshez. De az állatok eleinte nem tudták megoldani azt a problémát, hogy hogyan törjék a követ megfelelő nagyságúra. Ezt látszólag csak csákányokkal és feszítővasakkal lehetett volna elvégezni, ezeket pedig az állatok nem tudták használni, mert nem tudtak a hátsó lábukra állni. Csak hetekig tartó hiábavaló erőfeszítés után jutott eszébe valakinek egy jó ötlet - nevezetesen a nehézségi erő felhasználása. A bánya mélyén hatalmas sziklák hevertek; túl nagyok voltak, így nem lehetett őket használni. Az állatok köteleket kötöztek köréjük, aztán valahányan csak voltak, tehenek, lovak, birkák, minden állat, amelyik csak meg tudta fogni a köteleket - néha, kritikus pillanatokban még a disznók is -, nekiveselkedtek, és együttes erővel, kétségbeejtő lassúsággal felvonszolták a köveket a lejtőn a bánya pereméig. Onnan aztán lelökték őket a mélybe, ahol darabokra törtek. Az összetört kövek elszállítására már aránylag egyszerű volt. A lovak kocsival húzták, a birkák darabonként cipelték, még Malvin és Benjámín is befogták magukat egy ócska kis kétkerekű kordéba, hogy kivegyék részüket a munkából. Nyár végére már elegendő követ halmoztak föl ahhoz, hogy a disznók felügyelete alatt elkezdhessék az építkezést.

Mindez azonban lassú és fáradtságos munka volt. Gyakran egész napokon a végkimerülésig erőlködtek, hogy egyetlen sziklát felvonszoljanak a bánya tetejére; néha pedig nem tört össze, amikor lelökték a bánya pereméről. Bandi nélkül nem mentek volna semmire, az ő ereje szinte felért az összes többi állat együttes erejével. Ha a szikla elkezdett visszafelé csúszni, és az állatok kétségbeesetten felbődültek, mert őket is magával vonszolta a lejtőn, mindig Bandi volt az, aki nekirugaszkodott a kötélnél, és megállította a sziklát. Mindenkit csodálattal töltött el, mikor látták, hogyan küszködik lihegve fölfelé a lejtőn, hüvelykről hüvelykre, patái hegyével kapaszkodva a földbe, miközben hatalmas szügyét előnti az izzadság. Rózsi néha figyelmeztette, hogy vigyázzon, túl ne erőltesse magát, de Bandi rá se hederített. Két jelszavát: "Majd még keményebben dolgozom!" és "Napóleonnak mindig igaza van!", megfelelő válasznak érezte minden problémára. Megbeszélte a kakassal, hogy ezután reggelenként fél óra helyett háromnegyed órával korábban kelti. Szabad perceiben pedig - mostanában már nem sok szabad perce akadt - elment egyedül a bányába, összegyűjtött egy rakomány összetört követ, és minden segítség nélkül elvonszolta a szélmalom kijelölt helyére.

(...) A tél keserves volt. A viharos időt ónos eső és havazás követte, aztán pedig kemény fagy jött, és februárig kitartott. Az állatok tőlük telhetőleg folytatták a szélmalom újjáépítését, mert tudták, hogy a külvilág figyeli őket, és az irigy emberek ujjongva diadalünnepet ülnének, ha ők nem fejeznék be időre a munkát.

Az emberek csupa rosszindulatból úgy tettek, mintha nem hinnék el, hogy Hógolyó rombolta le a szélmalmost: azt mondták, azért dőlt össze, mert túlságosan vékonyak voltak a falai. Az állatok tudták, hogy erről szó sem volt. Mégis úgy határoztak, hogy ezúttal egy méter vastag falakat építenek, nem pedig félmétereseket, mint előzőleg. Ez persze azt jelentette, hogy sokkal több követ kellett összehordaniuk. A bányá sokáig tele volt hóval, semmit sem lehetett csinálni. A rákövetkező száraz, fagyos időben már haladtak valamit, de kegyetlen munka volt, és az állatok már nem érezték olyan reményteljesnek, mint azelőtt. Örökösen fáztak, és rendszerint éhesek is voltak. Csak Bandi és Rózszi nem veszítették el soha a bátorságukat. Süivi ragyogó beszédeket tartott a szolgálat örömeiről és a munka méltóságáról, de a többi állat több lelkesedést merített Bandi erejéből és állhatatos jelszavából: "Majd még keményebben dolgozom!" ;

Januárban veszedelmesen fogyott az élelem. Drasztikusan csökkentették a gabonafej adagot, és kijelentették, hogy külön burgonyaadagot osztanak ki helyette.

Aztán kiderült, hogy a burgonyatermés legnagyobb része megfagyott a vermekben, mert nem takarták le elég vastagon. A krumpli megpuhult és elszíneződött, alig néhány szem maradt ehető belőle. Az állatok napokig nem kaptak más ennivalót, csak szecskát és marharépat. A jelek szerint küszöbön állt az éhínség.

(George Orwell: Állatfarm)

1. George Orwell *Állatfarm* című műve a Szovjetuniót bemutató allegória. Kikre utalnak a műben szereplő állatok? Társítsátok a szereplőket a valós személyekkel/csoportokkal. **5 pont**

1. Mr. Jones	A. Proletariátus
2. Órnagy	B. II. Miklós cár
3. Napóleon	C. Sztálin
4. Hógolyó	D. Buta tömeg
5. Süivi	E. Propaganda
6. Bandi	F. Trockij
7. Benjámin	G. Kommunisták
8. Disznók	H. Marx/Lenin
9. Kuttyák	I. Politikai rendőrség
10. Juhok	J. Orwell

2. Válasszatok ki **5** szereplőt az előző feladatban felsoroltak közül, és írjátok meg a bemutatkozásukat 1-2 mondatban, egyes szám első személyben. **5 pont**

3. Írjátok epilógust Orwell *Állatfarm* című művéhez, mely tartalom és stílus szempontjából is szervesen kapcsolódjon a regényhez. (150 szó). **10 pont**

4. TOTALITÁRIUS DIKTATÚRA - SZTÁLINIZMUS

A sztálini diktatúra a Szovjet kommunizmus meghatározó időszaka volt. Válasszátok ki a megfelelő válaszokat a sztálinizmushoz kapcsolódó kérdésekre.

5 pont

4.1. Mi volt Sztálin tisztsége?

- a. Pártfőtitkár.
- b. Államelnök.
- c. Miniszterelnök.
- d. Cár.

4.2. Mit jelent a kollektivizálás?

- a. Az elkobzott vagyonok összegyűjtése.
- b. A kollektív tagjainak heti gyűlése.
- c. A földek, termelőeszközök és haszonállatok állami tulajdonba vétele.
- d. Az ipar államosítása.

4.3. Mi a Gulag?

- a. „Állam” oroszul.
- b. A szovjet kényszermunkatáborok rendszere.
- c. A szovjet titkosszolgálat neve.
- d. Sztálin testőrségének neve.

4.4. Ki vagy mi a kulák?

- a. Szovjet munkás.
- b. A szovjet kényszermunkatábor.
- c. „Kormány” oroszul.
- d. A nép ellenségei, gazdag parasztok, akiket üldöztek Sztálin idején.

4.5. Melyik **nem** volt jellemző a totalitárius diktatúrákra a felsoroltak közül?

- a. Az egypárt rendszer.
- b. A vezérkultusz.
- c. Ellenségkép kialakítása.
- d. A szabadságjogok tiszteletben tartása.

5. „A szélmalom építése váratlan nehézségekkel járt.”

Társítsátok az első oszlopban található személyek nevét és az évszámokat a második oszlopban található szélmalom-fejlesztési információkkal!

4 pont

BÖLCS DIÁKOK

15. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

SZABADSÁG

A.	Edmund Lee – 1745	a.	rugós vitorla
B.	Andrew Meikle – 1772	b.	„szabadalmazott vitorla”
C.	Stephen Hooper – 1789	c.	farok szélkerék
D.	William Cubitt – 1807	d.	görgős kurtítású vitorla

6. Süssetek egy gabonakenyeret kemencében/sütőben. Mutassátok be a munkafolyamatot egy maximum 3 perces, feliratozott Youtube kisfilmben (hozzávalók, recept, csapattagok tevékenysége), melynek link-jét töltsétek fel a feladat megoldásához. **10 pont**

7. ÁLLATI JOGOK

- a. Hol és mikor hangzott el először az **Állati jogok egyetemes nyilatkozata**? **2 pont**
- b. Kinek a nevéhez fűződik a **Five Freedom néven** ismert, az állatokat megillető öt alapjog, és melyek ezek? **6 pont**
- c. Melyek hazánkban az állatvédelmi törvényben megjelent érvényes szabálysértési bírság különhatárai a régi, valamint az új törvény alapján? **2 pont**

8. „A viharos időt ónos eső és havazás követte...”

- a. Írjátok le röviden (2-3 mondatban), hogyan képződik az ónos eső. **3 pont**
- b. Kedvez-e a Kárpát-medence időjárása az ónos eső kialakulásának? **1 pont**
- c. Hány és milyen riasztási fokozatokat különböztet meg az európai időjárási veszjelző rendszer az ónos esővel kapcsolatban? **3 pont**

9. KI MIVEL?

5 pont

A szöveg alapján társítsátok az állatokat az általuk végzett tevékenységekkel vagy azok végzésére használt eszközökkel.

Kecske	Taliga
Ló	Felügyel
Szamár	Kocsi
Disznó	Cipel
Birka	Kordé

10. NAPÓLEON

Töltsétek ki a keresztrejtvényt a meghatározásoknak megfelelően úgy, hogy a kijelölt oszlopban egy megfejtést találjatok. **10 pont**

- a.. Innen szökött meg a francia császár.
- b. Napóleon első feleségének keresztneve.
- c. Itt halt meg Napóleon.

BÖLCS DIÁKOK

15. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

SZABADSÁG

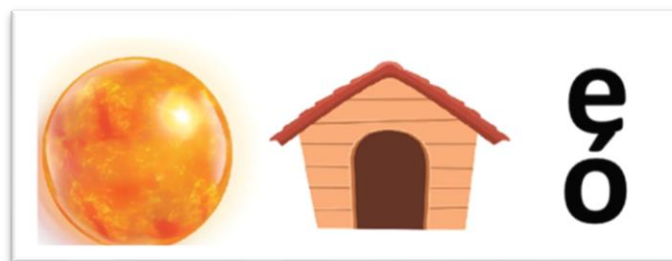

- d. Itt koronázták francia császárrá Napóleont.
- e. Ilyen államok létrejöttét segítette.
- f. Napóleon vallása.
- g. Itt született Napóleon.
- h. Napóleon utolsó összecsapása.
- i. Így nevezték el a lipcsei csatát.

a.										
b.										
c.										
d.										
e.										
f.										
g.										
h.										
i.										

11. KÉPREJTVÉNY

8 pont

a.

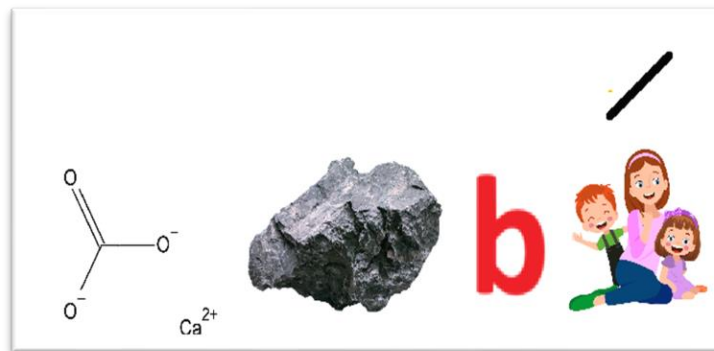
BÖLCS DIÁKOK

15. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

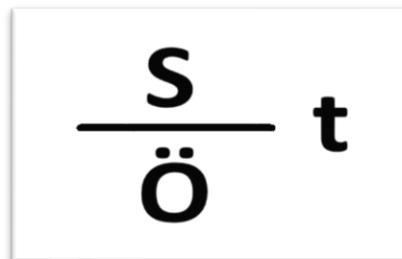
SZABADSÁG

b.

c.

d.

12. Számítsátok ki, hogy Orwell állatfarmján mekkora nehézségi erő hat egyenként a fenti szövegrészletben szereplő állatokra, majd határozzátok meg a teljes nehézségi erőt, amely a farm állataira hat összesen! Használjátok a fizikatudásokat és az állatok átlagtömegértékeit. Megoldásotokat kép formájában töltsétek fel!

6 pont

13. EGY KIS GEOLÓGIA

13.1 Keressetek a lakóhelyetek környékén olyan helyet pl. patak-, folyó- vagy tópart, esetleg valamilyen feltárás vagy külszíni fejtés, ahol homokot lehet gyűjteni. A begyűjtött mintát szárítsátok ki, és egy kézinagyító, valamint egy milliméterpapír segítségével vizsgáljátok meg, a vizsgálat lépéseit dokumentáljátok legtöbb 5 fotóval a 13.2-es feladatnál, majd válaszoljatok az alábbi kérdésekre:

- A. Hozzávetőlegesen milyen méretű szemcsék alkotják a mintát? Milyen a szemcsék osztályozottsága, azaz ugyanolyan vagy nagyon eltérő méretűek? **1 pont**
- B. Milyen a szemcsék alakja: szögletesek vagy inkább lekerekítettek, gömbszerűek vagy megnyúltak? Ásványokon kívül van a homokban valamilyen más eredetű szemcse pl. vázmaradvány, mikroműanyag stb.? **1 pont**
- C. Hogyan jöhetett létre az állatok vizsgált homok? **1 pont**

13.2 A homokvizsgálat lépéseit dokumentáljátok legtöbb 5 fotóval.

2 pont

Adni jó! - Bónuszpont (10 pont)

„A tél keserves volt.” Az Állatfarm-ból származó idézet sajnos sok ember életére is igaz, akinek a hideg évszak beálltával egyre nehezebbé válik a sorsa, a téli ünnepek háttérén még erősebb kontrasztot képezve. Szerencsére, ilyenkor a jómódban élő emberek is jobban odafigyelnek kevésbé szerencsés társaikra, igyekeznek valamennyire helyrebillenteni a világ kibillent egyensúlyát. Járuljatok ti is hozzá ehhez jótékonykodással. Keressetek egy szervezetet, ahol önkéntesekre van szükség, és vállaltok 10 óra önkéntes munkát/csapat (minden csapattag részt kell vegyen, a 10 órát leoszthatjátok a csapattagok között). Szerezzetek hivatalos elismervényt a munkátokról. A teljes folyamat dokumentálásából készítsetek egy legtöbb 2 perces kisfilmet, amelyet a hivatalos elismervény fényképének kíséretében töltsetek fel a megoldásokhoz.

A feladatok megoldásait minden csapat saját adatlapjára kell feltöltsse a <http://bod.comunitas.ro> címre. Amennyiben a rendszer ezt valamilyen okból kifolyólag nem engedélyezné, kérjük emailben jelezni a bolcsdiak@comunitas.ro címen.

A FELADATLAP BEKÜLDÉSÉÉRT HIVATALBÓL JÁR 10 PONT.